Ч. 81 (11.422). Львів, пятниця 12. квітня 1929. Оплачено готівкою [illegible]. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Важка кріза.

Львів, 11. квітня 1929.

Можливо, що в хвилині, коли ці стрічки дійдуть до наших читачів, у Варшаві вже буде новий уряд. Можливо, бо останні інформації, які наспіли з Варшави, кажуть, що урядова кріза на укінченні. Новим премієром мав би стати дотеперішній міністр освіти д-р Казимир Світальський. Можливо, що він ним і стане. Про його особу та політичну фізіономію богато писати не треба. Він мав би бути ставлеником тієї ґрупи в таборі санації, що визнає необхідність „твердої руки“ в правлінні, що все обстоювала і обстоює пряму лінію радикального розтинання всяких політичних вузлів. Дехто зве ту безкомпромісову ґрупу санаційного табору „ґрупою полковників“. Наведеного вистане, щоби собі представити бодай у грубших варисах майбутню політику наміченого премієра.

Теперішня кріза польського уряду є виплином польської державноустроєвої крізи, що тягнеться вже від травня 1926 р. Новий уряд Світальського стане перед завданням ту крізу поглибити та закінчити, а точніше кажучи, то довести започатковану травневим переворотом крізу до її льоґічної розвязки. Чи вдасться йому це, та чи він успішно поладнає таку незвичайно великої ваги справу?

Очевидно, що відповідь на ті питання зможуть принести тільки самі події та їх дальший розвиток. Бож для нікого нині в Польщі не є тайною, що дальша гра у війну між урядом і соймом неможлива. А неможлива тому, що відбивається дуже відємно на господарському і міжнародньому положенні Польщі. Нині пишуть про те голосно вже й санаційні орґани і вимагають від найвідповідальніших чинників скорих рішень і покінчення з теперішньою провізорією.

Отже кріза уряду є тільки першим етапом, першим, що так скажемо, кроком на шляху, який веде у нетри боротьби за перебудову польського державного устрою. Кажемо у нетри боротьби, бо така боротьба без сумніву буде, і буде вона, можна надіятись, завзята та затяжна. Коли розпустять сойм, вона буде вестися поза ним. Але заки це станеться, заки сойм перестане істнувати, то нема сумніву, що він з мотивів самозбереження і з мотивів обстоювання свого престіжу, буде протиставитись усяким диктаторським тенденціям правління. А це може і мусить тільки приспішити його кінець. Бо теперішній сойм найшовся в такому примусовому положенні, що не може не виступити в обороні свого престіжу і своєї гідности. Згідно з конституцією він (сойм) має право вимагати від президента скликання сесії (на підписане 148 послами домагання). Якщо теперішня соймова більшість скористає зі свого права і доведе до відкриття сесії, тоді сойм без сумніву стане чинником, що зможе приспішити хід політичних подій у Польщі та звести його на цілком непередбачуваний і неожиданий шлях. Чи до того дійде — не знати. Але це в витвореній ситуації не найважніше. Найважніше те, що Польща найшлася в моменті, в якім зарисовуються перед нею перспективи поважних внутрішніх потрясень.

Від них не спасе вже мабуть держави ні новий санаційний уряд під проводом д-ра Світальського, ні під ніяким іншим проводом. Ще менше даних на опанування положення у теперішньої польської соймової опозиції, яка взагалі не булаб здатною до утворення парляментарного уряду на випадок, якби — але це тепер неможливе! — санаційний табор скапітулював і зробив місце лівиці. Одним словом положення незвичайно складне і вагітне в дуже численні, а до того й у великій мірі не милі для поляків несподіванки.

І якби там не тороїжилася радикальна „полковницька“ ґрупа санаціяного табору, якби не потрожувала всій опозиції, то їй не вдасться безболісно опанувати самого невмолимого життя та протиставитись льоґіці подій, які будуть вислідом того, що їх підготовляло від 1926 р. Вже тепер помітне в господарських колах поважне занепокоєння за долю завтрішнього дня. А такий чи інший вигляд обновленого вправді, але того самого по дусі і політичним тенденціям, тільки радикальнішого у тактиці уряду, не вплине успокоююче ні на госп. кола ні на біржеві семафори

Економічна скрута.

(Допис з Волині.)

Луцьк, 10. квітня 1929.

Лише щоденні безпосередні взаємини з селянами дають можливість пізнати ті драми їхніх буднів, про які пересічні мешканці волинських міст, а навіть і наші діячі рідко мають поняття.

Черговою драмою поважної частини селян-рільників, переважно малоземельних, є брак гроша на насіння. Ледви дихнуло весною, як серед цих селян почалася розпучлива метушня. Така вже традиція: „Грім не вдарить — мужик не перехреститься“. Лише коли треба виїздити в поле, він шукає позички насінням чи грішми.

„Світ, як кажуть, не без добрих людей“! Випозичаючи селянам насіння, ці „добрі люди“ беруть в осени до двох-трьох пудів пшениці за пуд вівса чи ячменю. Легко собі уявити, що дає селянинові така господарка і чому наступної весни в нього знову не буде ні насіння ні грошей.

Позички грішми на весняні засіви в приватних осіб бувають не лекші: селяни іноді згори запродують майбутній урожай.

Насінна весняна драма остільки дошкулює селянам, що вони самі починають думати про творення громадських насінних фондів. Цією тенденцією покористувалася луцька філія „Сільського Господаря“ й допомогла для проби зорґанізувати свойому кружкові в с. Гнидаві випозичальню насінного збіжжя. Насінний фонд цього кружка склався з добровільних жертв заможніших членів; позички-ж видаються біднішим, яким насіння брак. Цим простим способом розвязується драма кількох селян-хліборобів. Можна з певністю сказати, що повстання таких випозичалень насіння при істнуючих і майбутніх кружках „С. Г.“ вратувалоб богато незаможних селян від тяжких весняних клопотів і осінньої руїни.

Маємо Рільний Банк і маємо українські кооперативні банки, які мають своїм завданням видавати позички майже виключно селянам-рільникам. Здавалось би, що Рільний Банк повинен би сам просити наші банки обмежувати необхідні кредити й розподіляти їх між нещасними селянами, позбавленими насіння. Це повинен би робити хоч би з огляду на майбутні податки, яких селяни не в силі будуть платити. Та цьому Банкові накидають обовязок робити „політику“. Не думайте, що економічну, ні — політику іншого характеру. Нашим кооперативним банкам і іншим інституціям майже отверто говориться: „Або ви будете робити потрібну для нас політику, або киньте надії на те, що українські селяни будуть мати гроші“. Коли-ж „Українбанк“ у Луцьку встрявати в „політику“ не побажав, то йому відібрано й той скромненький кредит, який він мав (30 тисяч).

З другого боку польські політичні чинники стараються використати грошеву скруту селян на те, щоби запрягти їх до свого національно-нівеляційного плуга. Приспішено форсують на села каси Стефчика, хоч там, де вони повстали раніше, вже встигли збанкротувати в очах селян. А одночасно твориться й спеціяльна пастка під українським шильдом: реґіональний український кооперативний кредитовий Банк у Луцьку, який має, очевидно, недвозначні політичні завдання. Цей банк не є новинкою. В свій час Сікорський руками Оскілка створив подібний банк у Рівному. Селяни, щоб одержати в ньому позичку, мусіли раніше записатися до партії й підпорядкувати себе тим, що давали гроші. Таке саме хапання селянських душ, прибитих грошевою скрутою, мають і будуть мати всі подібні банки. Не господарське відродження, не двигнення селян на шлях поступового господарювання, а вузьке націоналістично-шовіністичне політиканство кермує цею акцією.

Для ілюстрації того, якими засобами втягають наших селян, що потребують грошей, у ріжні політичні комбінації, наведу процедуру одержування кредитів на пасічництво. В моїх руках є друковане подання до кредитової інституції про видачу короткорочинцевого кредиту на пасічництво з квестіонарем і зобовязанням довжника. Щоб одержати позичку, селянин мусить мати на цьому поданні опінію: 1) „Кулка рольнічого“ (те значить бути його членом); 2) мужа довіря „Союзу кулок рольнічих“; 3) Окружного „Союзу кулок рольнічих“; 4) інспектора бжільництва при „Союзі кулок рольн.“ На поданні зазначено: 1) що без опінії зазначеного інспектора, кредиту не можна дістати ! 2) що ця процедура та зобовязання видані за порозумінням і згодою Рільного Банку з дня 20. березня п. р.

В квестіонарі є запити, чи бажає петент записатися до пасічничої кооперативи в... (звичайно польської в Луцьку), а як не бажає, то напевно буде мати опінію відємну.

Отак, Рільний Банк віддає монополь усіх кредитів у руки польських орґанізацій — „кулок“, кас, кооператив, штучно створених з явною політичною метою.

Слабші духом чи більше безпорадні йдуть туди, запрягаються до політичного воза, щоби пережити скрутну внутрішню драму і при першій можливости тікати.

Отак грошева скрута нашого, ще слабо зорґанізованого селянства використовується чи-то для приватного визиску, чи-то для роблення „політики“. Ця „політика“ не давала „бажаних“ наслідків“ досі, не дасть і надалі. Але тимчасом вона робить селянську грошеву драму ще болючішою, ще страшнішою.

На жаль, до цеї драми прикладають руки й деякі українці

Хлібороб.

Комуністичні болячки.

Праві ухильники в комуністичній партії СРСР.

— Радянська преса приносить тези промови голови Всесоюзного Виконавчого Комітету Рад Калініна про „шляхи сільського господарства“, які намічує комуністична партія для селянства в СРСР.

В тих тезах є й аналіза ідеольоґії т. зв. правих ухильників у сільсько-господарському питанні. Це аналіза дуже цікава і варта з нею познайомитись. Калінін каже, що до найважніших помилок правих належать такі:

„1. Всупереч постанові XV. партійного зїзду праві ухильники прагнуть затиснути і згорнути розвиток радгоспів та колективістичного руху, що має рішаюче значіння з погляду не тільки майбутнього радянської країни, коли ці форми хліборобства посядуть переважне місце у сільському господарстві, але й з погляду нинішнього становища, коли розвиток великого хліборобства у державних і колективних формах пролетарська держава протиставляє глитайському типові створення великого хліборобства. Курс правих на відмовлення від будівництва великих соціялістичних фабрик, та від де далі більшої підтримки розвитку колективів, на відмовлення від систематичного та впертого переходу сільського господарства на базу великого виробництва, партія розглядає, як отвертий перехід на позицію глитаїв, отверте відмовленнися від провідної ролі робітничої кляси в галузі розвитку с.-госп. виробництва. Партія відкидає цей правий ухил від партійної опінії з такою-ж рішучістю, з якою вона відкинула кілька років тому троцькістське перекручення партійної лінії, що приводить до підриву спілки робітничої кляси із середняком.

2. Всупереч безперечним показчикам зростання сільського господарства та якісному зрушенні в ньому, праві ухильники базіканням про „деґрадацію сільського господарства“, маскують свою опортуністичну платформу у питанні про шляхи розвитку сільського господарства. Ці галасування правих про „деґрадацію сільського господарства“, як і антиленінська теорія правих про „постійні поступки“ дрібнобуржуазним верствам села, відмовлення від регулюючої ролі держорґанів на ринку, відмовлення від індивідуального оподаткування верхніх верств глитайства тощо, на ділі є ідеольоґічне відображення натиску на радянську державу капіталістичних елементів, що прагнуть повернути село на капіталістичний шлях. Партія рішуче відкидає цю капітулянтську позицію правих, бо вона на ділі доводить до відмовлення від пролетарського керівництва селянством.

3. Всупереч постановам XV. партійного зїзду

праві ухильники прагнуть підмінити лінію партії „на посилення наступу на глитая“ політикою мирного співжиття з глитаєм і „зростання глитая в соціялізм“. Це на ділі означає курс правих елементів на відмовлення від основної лінії партії, спрямованої на знищення кляс. Тим самим, лінія правих веде до увічнення глитайської кабали та експльоатації бідняцьких і середняцьких мас глитайством.

Звідси опортуністичне заперечення правими факту загострення клясової боротьби на селі, наперекір неоднораэовим вказівкам Леніна на те, що диктатура пролетаріяту означає не припинення клясової боротьби, а її продовження в нових формах, іноді в найгостріших формах, особливо у звязку з успішним витісненням капіталістичних елементів соціялістичними в умовах НЕП-у.

Партія рішучо відкидає антиленінську теорію зростання глитая в соціялізм, як теорію, що веде до роззброєння робітничої кляси перед клясовими ворогами, приспання її революційної пильности, до послаблення її боєспроможности в боротьбі за подолання господарських труднощів на основі ґенеральної лінії партії.

4. Праві ухильники намагаються замазати ролю й значіння самостійної організації широких мас бідноти. Спроби замазати або замовчати це найважливіше завдання партії, на ділі спрямовані не тільки проти бідноти, але й проти середняків, скільки організація бідняцького селянства має за свою мету посилити підпору радянської влади на селі, посилити відсіч глитаєві, зміцнити на ґрунті цієї відсічі спілку бідняка й середняка-селянина. Партія рішуче відкидає ці спроби втягти партію до опортуністичного болота політики відмовлення від зміцнення підпори партії на селі, політики розвязування глитая в його боротьбі з біднотою.

5. ЦК мобілізував волю й активність робітничої кляси, щоб здійснити максимально можливий темп індустріялізації у звязку із заходами економічного піднесення широких мас селянства та створення громадського великого сільського господарства. Всупереч прямій вказівці Леніна про те, що „за єдину матеріяльну основу соціялізму може бути велика машинова промисловість, здатна реорґанізувати і хліборобство“ (Ленін, т. XVIII. ч. 1. стор. 316), праві ухильники намагаються згорнути темп розвитку індустрії.

Партія з усією рішучістю відкидає цю позицію. Не капітулянтські пропозиції про зменшення темпу розвитку індустрії, а зміцнення вмички, за допомогою посилення індустріялізації та швидкого розвитку галузей промисловости, що обслуговують виробничі потреби сільського господарства, яке реорґанізується — ось така позиція партії“.

Наведених пять „головних гріхів“ правих „ухильників“ є причиною незвичайно затяжної та важкої кампанії теперішніх офіціяльних керманичів російського комунізму, кампанії, яка, до речі кажучи, ніяк не може увінчатися цілковитою ліквідацією правого ухилу.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Апель до президента.

Орган ендеції „Ґазета Варшавска“ з 10. квітня (ч. 100) приносить статтю п. н. „Голос президента“, в якій між іншим читаємо:

„Арт. 54. конституції каже, що президент Річипосполитої перед обняттям уряду складає перед Національним Зібранням присягу, що починається словами: „Присягаю Богові Всемогучому, в святій Трійці Єдиному й прирікаю Тобі, Народе польський, на уряді президента Річипосполитої, який перебираю, свято додержувати й боронити права Річипосполитої, а передовсім конституційні закони“. А далі „Ґазета Варшавска“ дає від себе до цього такий коментар: „Великою й страшною в відповідальности є ця присяга! І якже це так діється, — на Бога живого, — що пресові органи, які хотять бути архикатолицькими, майже щодня зі злочинною легкодушністю пишуть про державний переворот, якого, очевидно, своїми силами не можуть перевести, але до якого заохочують інших“. По тім „Ґазета Варшавска“ цитує артикул 51 конституції, в якому стоїть: „За зраду держави, знасилування конституції або карний злочин може потягти до відповідальности президента Річипосполитої лише сойм ухвалою більшости 3/5 голосів“.

„Таким чином — читаємо далі у „Ґ. В.“ — поруч відповідальности перед Богом істнує в конституції також відповідальність перед державою — перед Державним Трибуналом. Уважаємо своїм обовязком навести ці постанови в теперішній хвилі, щоби додати певности переляканій суспільности, що є в державі найвищий чинник, президент Річипосполитої, який узяв на себе супроти Бога й народу тяжкий і відповідальний обовязок боронити конституцію, цілу конституцію, а не тільки якінебудь окремі її постанови. А коли так, то весь край мусить мати надію, всупереч поголоскам, які ширять ріжні непочитальні органи преси, що хоч і нагромадилися над нашою державою грізні хмари, то президент Річипосполитої знайде в собі досить сили й волі, щоби ці хмари розігнати. Голос має президент республики! Стверджуємо це не для якихнебудь побічних мотивів, бо політично стоїмо далеко від президента Мосціцького. Стверджуємо це виключно в інтересі народу й держави, бо крім права й присяги також фінансове, економічне й внутрішне становище краю є таке, що всяка переворотова гра неминучо веде до катастрофи. Це стверджує не тільки недільна ухвала Головної Ради народової (ендецької) партії, але навіть розважніші чинники в урядовому таборі. Голос має президент Мосціцький! На той голос чекає вся Польща!“

Ось до чого додумались ендеки! Для них тепер остання дошка рятунку для загроженої рівноваги в Польщі — апель до президента!

—o—

„Українська меншість у Польщі“.

В ч. 80 краківського „Часу“ уміщено статтю Р. Мазановського під повищим заголовком. В цій статті автор старається доказати, що нема жадних фактів на те, щоби сконстатувати, як відноситься українське населення Польщі до польської держави та її місцевих органів влади. Це, на його думку, міг би зробити хіба лише плебісцит. Ні голоси української преси, ні опозиція українських парляментарних клюбів, на його думку, не відбивають справжніх настроїв українського населення. Та цього ще мало. Автор старається доказати, що властиво нема суцільної території, заселеної українським населенням і що це утруднює розвязання проблеми „української меншости“. А висновок з усього цього ясний: „Я особисто гадаю, що гладження непримиримих українських політиків було би проти психольоґічних почувань українського хлопа. Господарське піднесення краю, справедлива, але сувора управа, дали би може кращі наслідки“. Це все, що вміє сказати про українську справу в Польщі п. Мазановський. Чи не шкода „Часові“ паперу на друкування таких річей?

Бомби в індуському парляменті.

Дві бомби, які кинено в індуському парляменті, цілковито знищили лави, на яких сиділи представники уряду. Поранено пять осіб, між ними також міністра фінансів сер Джорджа Шустера, одначе рани не є небезпечні для життя, бо як показало слідство, бомби мали слабу вибухову силу. Сер Джон Сімон, голова англійської комісії для досліду індуської конституційної реформи, був на ґалерії і через те не ранений. Коли впала перша бомба, між присутніми послами почалася паніка й вони кинулися до дверей, щоби вийти з салі. Два індуси, що кинули бомби, вистрілили з револьверів у повітря й гукнули — „це ми зробили“. Поліція без опору арештувала їх. В салі знайдено розкинені відозви, які мали підпис: „Гіндостанська соціялістично-республиканська армія“. В цих відозвах вказано на масові арештування провідників робітництва й на те, що парлямент готує новий закон про публичну забезпеку. З огляду на те, ґіндостанський республиканський союз дав наказ своїй армії виступити активно.

Іменування радників Промислової Палати.

Мін-ство промислу та торговлі іменувало на 6 літ радників львівської промислової палати. До промисл. секції: проф. Сокольніцького, інж. Бжозовського, інж. Плятовського і Зісера. Радниками до торг. секції іменовані: проф. Ол. Дольницький, Микола Заячківський та Френкель.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

БЕЗЖУРНІ ДНІ. 31)

Оповідання.

(Продовження.)

— Працюймо, щоб великий момент застав велике покоління! — доповняв святочно Стецько, повставши з місця і відкривши голову. — Ось моя рука, що з того шляху не зійду ніколи. Працюватиму, сіятиму слово. І ні гріш, ні почести, ні особисте життя, ні страх не зібють мене з тієї дороги! Це присягаю я тобі, друже мій єдиний, ось тут, під тим розпятим на хресті.

Стецько подав Грицькові руку. І Грицько простяг свою, пригорнув Стецька і прошептав:

— І я тобі присягаю те саме біля цього хреста, під цими липами, в цю чудову місячну ніч.

— Витнім собі по галузці липи й заквітчаймо себе нею на памятку присяги!

Повитинали собі по зеленій вітці й заквітчалися ними, як юнаки до шлюбу.

XXV.

— Щож думаєш про свою Ксеню? — спитав Грицько приятеля, коли, відпочавши, йшли далі.

Стецько наче не чув цього питання. Грицько взяв його попід рамя і повторив питання:

— Що думаєш про свою Ксеню?

— Як-то що?

— Любиш ти її? — спитав Грицько вдруге тихо.

Місяць пішов у низ і став заходити. Від сходу зацвило небо червоними кровавими маками і синіми блаватами. Світало.

— Не розумію, чому ставиш це питання? — відповів Стецько.

— Значить: любиш, бо втікаєш від прямої відповіди. А любиш її щиро?

— Коли люблю, то щиро, або не люблю — відповів Стецько. — Чогож питаєш?

— Чого питаю? Бо думаю, що хтось є добрим письменником, або ним не є. Сам ти казав під крислатими липами, що перед нами важкі, великі завдання. Масі, яка животіє маленькими ділами, маємо дати напрям, ідею, вщіпити їй тугу і бажання великих діл. А ти що, мій друже єдиний?! Скінчив фільософію, оженився з любови, взяв місце при ґімназії, дістав обухом по голові і — пропав! Який ти письменник тоді? Нам, друже, мій треба вчитися, багацько вчитися, побувати в чужих краях, жити для великих діл широким помахом могутніх молодечих крил. А ти що?

— А твої любовні вірші до твоєї Ксені?

— Мотиви, мистецтво, яж казав тобі це вже не раз і не два. Мотиви! В житті хотів би я від неї як найдальше бути.

— Ха-ха-ха! — реготався Стецько. — І ти, Грицьку, віриш, що можна втекти від життя? Ти віриш, брате, що можна любити, писати палкі вірші до своєї любки і рівночасно з тим не хотіти її мати, одружитися з нею? Це хіба в тебе одного можливе! Це все неприродне, а що неприродне — мусить згинути! А зрештою письменник повинен пізнати як найширші виднокруги життя, він сам повинен пережити що найважніші обяви життя. А деж ти їх пізнаєш, як не в родині, не в батьківстві? Казав, добре це казав котрийсь американець, що в суспільних справах не повинен промовляти той, хто не зробив оцих чотирьох діл: не виплекав дерева, не збудував дому, не був жонатий і не виховав сина...

— В суспільних справах! — перебив Грицько. — Я-ж поет.

— І до поета це відноситься, бо як можеш промовляти до всіх, не пізнавши хоч тих найважніших фаз, якими живуть майже всі?

— І по четвертому році фільософії оженитися!

— Так я не кажу, але й не бачу ніякої причини, чому любов, найгарніший обяв життя, малаб бути противна мистецтву? Цього я ніяк не в силі зрозуміти. А в тім ця вся наша розмова більше теоретична, бо щож? Я був усього раз із нею, навіть добре не пізнав ще її. А пізнаю, побачу, що з неї буде щирий друг і приятель, тоді, ну — тоді й побачу і напевно вже скажу тобі!

— Ого! Я вже нині певний, як випаде це „побачу“, це „пізнаю“...

Стецько замовк. Щойно по хвилі спитав друга:

— А тиж не сподієшся знайти в своєї Ксені щирого друга і приятеля?

— Боюся її! — відповів тихо Грицько. — Боюся, що вона обпалить мої крила. Широко хочу їх розмахнути, піднестися високо й буйним зором захопити широкі виднокруги, але боюся, що вона все буде при землі.

— І добре! — перебив Стецько. — Нещастям було би твоїм, якби дістав таку саму, як ти. Колиб високо злетів під хмари і стратив землю зпід ніг. Ми-ж всі діти землі, від неї не втечемо.

— Це правда! — промовив Грицько. — Але боюся, що вона бачить в мені не поета, що йде в бій на ціле життя, а студента, який небаром докінчить свої студії і буде мати хліб. Хліб! Розумієш! Ось чого я боюся.

— Сподіюся, що моя Ксеня... — зачав Стецько, та вже по третьому слові відчув, що товариш його не слухає. Замовк і сам став мріти про своє будуче щастя, про Ксеню. Була ось тут біля нього й шептала як друг і приятель

(Продовження буде.)

Конгрес „Жіночої Ліги Мира" у Відні.

В кінці березня у Відні відбувся великий інтернаціональний конгрес жіночих організацій „Ліги мира і свободи". Тому, що досі жадна з українських учасниць цього конгресу не подала про нього інформацій до нашої преси, уважаємо за потрібне навести покищо (заки наспіє звіт) голос віденського щоденника „Нзес Вінер Журналь" про цей конгрес.

Стаття має підзаголовок: „Делегатки східних держав у Відні". Далі подаємо переклад цеї статті без скорочень.

„Дуже цікава конференція радить тепер у Відні. Пані Древе, відома французька діячка, від довшого часу їздила по ріжних країнах, як висланниця „Жіночої Ліги Мира і Свободи"; вона обїздила Азію аж до Індокитаю, а також усю Европу й скрізь заохочувала жінок до активної участи в мировій роботі. Ця присадкувата міцна жінка з зовсім коротко обстриженим сивим волоссям, яка не виглядає на запальну промовницю, мала величезний успіх. Маленьким доказом є листа учасниць конгресу — жінок з европейського сходу. Вони зявилися з усіх місцевостей, де істнують непорозуміння з сусідніми державами. Приїхала Ельфрида Льоосберг, білява, замужня за капітаном донька дідича з Естонії, яка це й досі з легким тремтінням оповідає про те, як большовики напали на майно її батька й хотіли його замордувати, приїхала пані Абель, литвинка, жінка маляря й гімназіяльна учителька, яка поруч того є палкою апостолкою усяких людських прав, далі пані Чіурчіоніене, письменниця з Литви, гарна як образок, елегантна вдова, про яку ніхто не подумав би, що вона справді має 18-літню доньку. На конгресі видно характеристичні голови старих войовниць за всякі жіночі права, Аніту Авгспург і Ліду Густаву Гайман. А одною з найцікавіших гостей є напевно пані Рудницька, одинока жінка з української землі, яка могла здобути місце й голос у польському соймі поруч сімох польок найріжніших партійних відтінків".

„З Угорщини прибув до Відня цілий гурт жінок, одушевлених працею для мира, між ними пані Вамбері, перша жінка Купфі, якої донька незабаром виходить заміж за мадярського дідича. Також пані Шіпсгенкс, генеральна секретарка Ліги, що живе в Женеві й уміє виголошувати чудові формою промови більшістю европейських мов, прикрашує коло цих жінок, між якими знаходяться делеґації з Чехії, Югославії, Боснії та Польщі. Одинокий мущина, стрункий, темноволосий молодий румун звертає на себе увагу серед цих жінок. Його приїзд був несподіванкою для жінок, що скликали конференцію і приготовили йому дамське помешкання. Та він приїхав в заступстві своєї жінки, яка заслабла і тому не могла сама приїхати; це є доказом того, що істнують чоловіки, які не лише годяться на політичну діяльність своїх жінок, але навіть самі беруть в ній участь. Не можна забути також пані Вільдґрен, що приїхала до Відня, як мир. апостол Швеції".

„Наслідком висловленого з ріжних сторін бажання вибрано місцем конгресу Відень, і пані, які вперше бачили це місто, всі жалують, що їм лишається так мало часу основно пізнати блеск і велич скрізь вихвалюваного Відня. Бо те, що вони досі могли на швидку побачити, одушевило їх. Цікаво також, що всі делегатки, за винятком пані Древе, добре говорять по німецьки. Питання про те, якою мовою мають бути читані реферати підчас засідань, розвязано на користь німецької мови. Таким чином мирова праця жінок з далекої півночи та з Балкану, з національних держав та з граничних країв, де населення терпить від сварок з сусідами, була обговорена виключно німецькою мовою. Порозуміння від людини до людини, від жінки до жінки і насамперед від матери до матери мають у своїй програмі ці жінки, бо майже всі вони є матерями. Й думка про війну є для них така страшна, що вони хотять доложити всіх зусиль, щоби зброєю духа та серця перешкодити боротьбі смертоносними приладами. Вони певні свого успіху, хоч і працюють тихо й без розголосу. Приймали гостей у Відні пані Герцка, Беер і Брінгс".

З Буковини й Бесарабії.

„Хліборобська Правда" пише: „Згідно з волею українського народу українські посли в парляменті взяли на себе обовязок виклопотати у правительства в якнайкоротшім часі заведення української викладової мови в наших школах. За останній час наші посли мали кілька нарад в цій справі. При кінцевій нараді з міністром освіти зійшлися наші посли на ось якій формулі: в кожній громаді мають родичі підписати спільне подання, в котрім жадається заведення української мови. На основі цього подання міністерство перетворить теперішню школу на українську. Це подання буде доказом і заявою дотичних родичів, що вони української народности, а не румунського походження і що вони нібито з часом забули румунську мову. Цей акт буде захований в міністерстві освіти і на дальший час, щоби на будуче не могла ніяка будуча громадська рада знову знести рідну мову школи, як це було в роках 1919—1924. Тому наші посли вибрали цю останню форму за вигіднішу і безпечнішу. Цими днями заряд нашої партії (нац. хліборобської) вислав по всіх селах вже надруковані подання для підписання. Обовязком всього народу є тепер допильнувати справи. В цій справі не сміє бути ріжниці між нашими селянами!"

Міністерство внутрішніх справ видасть розпорядок до всіх префектур, щоб вони наказали урядовцям урядувати в нових провінціях в мові населення, оскільки поодинокі особи не вміють державної мови. На конференції префектів, яка відбулася тому два дні в Букарешті, префекти отримали устні вказівки в цім напрямі. Цей розпорядок викличе, оскільки він в дійсности появиться, з певністю вдоволення серед національних меншин. Сподіємось, що за цим прийде подібний розпорядок і в судівництві. („Час").

З історії українського спорту.

Початки українського спортового руху в Галичині.

В мин. суботу відбувся в циклі викладів Спорт. Т-ва „Україна" дуже інтересний реферат проф. С. Гайдучка про початки українського спортового руху в Галичині, якому прислухувалося уважно споре число слухачів. Наводимо тут основні думки референта, висловлюючи побажання, щоб він опрацював цю тему ще повніше і видав свій реферат друком — в науку й до наслідування молодому спортовому поколінню.

Про спорт в нинішньому розумінні — говорив референт — не знали у нас нічого майже до кінця XIX. століття. Правда, „Сокул-Мацеж", якого першим головою був українець („генте рутенус"), основано у Львові ще 1867 р. Таксамо відомий нам мандрівничий рух наших студентів у Карпати (1884 р.), що його так пластично описав Франко. Знаємо також, що віденська „Січ" пробувала плекати у себе шерм, були й інші спроби. Але все те знайшло своє оформлення щойно з хвилею оснування у Львові нашого т-ва „Сокіл" (1894), що стало плекати між своїми членами руханку і спорт, а згодом поширило їх в цілому краю.

Одначе справжній спортовий рух почався у нас щойно з приходом до Львова проф. Івана Боберського в 1901 р. З того часу датуються перші змагання-вправи (дикі) в копаний мяч і пястучку на Кайзервальді, там відбувалися й біги наших гімназистів. На Кайзервальді зачинала тоді-ж свою карієру і „Гасмонея" („Чорні" на повиставовій площі).

В 1906 р. оснувався при акад. гімназії У. С. К. (Український Спортовий Кружок), до якого належали ученики 5-ої кляси. Першим головою УСК був референт. Члени платили вкладки по 20 сот. місячно і з дрібних своїх лепт справляли сами для себе спортове приладдя. За УСК пішли небавком інші: „Синова Чайка" в Перемишлі (1909), „Поділля" в Тернополі і т. д. В Чернівцях була дружина копаного мяча при тодішній утраквістичній гімназії.

Заходами проф. Боберського дістав УСК в 1909 р. тренера до коп. мяча, яким був Вацлав Льюмос з Праги. Хоч він був у Львові недовго, слід його праці в українській дружині був очевидний. В тому часі УСК, що мав 5 дружин, грав спершу на Янівських оболонях, а потім на Вульці, при чому жердки, стяжки і т. д. треба було приносити з собою кожним разом. Щодо сили, то УСК не багато уступав тоді дружинам польським, з якими нераз змагався. Очевидно — в зимі плекано відповідні зимові спорти, а в літі ще й легку атлетику (шкоцький стиль). Не займався ніхто у Львові тільки спортами водними, бо до цього не було ні ріки ні відповідного ставу.

Вже тоді зродилася у проф. Боберського думка-ідея Українського Городу у Львові, що небавком стала прибирати й реальні форми.

В тому часі були славні у Стрию брати Гарасимови як переможці в дужаннях. З них один здобув у 1909 р. титул мистця Львова. (В най-

Д-Р. В. БЕЗУШКО.

5)

Лепкого „Мазепа".

(Продовження.)

Але в повісти ми наклеймлені знамям зрадників, не тільки в постатях Кочубея, Іскри і Носа, але в тих мас козацьких, які покидають Мазепу. Правда, наша земля далека, широка й багата, славиться навіть третьою рікою — (Дніпром) в Европі, як це підчеркує Лепкий, а проте, тому, що вона всюди отпором стоїть, її нарід найкраще збувається в анархії. Тут треба би заполодіти столом, треба хоробрих лицарів, від яких грудей відбилась би ворожа навала.

А покищо, Лепкий стверджує, що нема чого на других нарікати, бо ми самі винні свому положенню. Ми дійшли до того, що „нам темрява грозить". Люди відвикнуть від світла і не схочуть його — ось сумний висновок.

Все те можна сказати й про сучасне. Лепкий вказує дорогу посвяти, дорогу хоробрости до кращої будучности. „Нічого немає без жертви". Автор покликується на найвищий авторітет, бо на самого Бога і каже: „Іже не імать, да продасть ризу свою і купить меч" (Лука XXII, 36). Письменник наводить нам образ лисиці, яка несе отим вечерю і дорогу свою значить кровю: „всюди кров, без неї нема життя". Лепкий не так то й захоплюється людською природою, бо й повторює за Шекспіром, що у звірів більше милосердя, як у людей. Що чоловік злиши не знає, тільки помсту. З Лепким приходимо до висновку, що без насильства не повстала, ані не повстане жадна держава — поглядім як на новіші освітлені св'язі, бо наш нарід злиння затрачується в сентименталізмі.

Інше враження маємо від *шведського війська.* Дисципліна це перша заповідь. Хоча в чужих землях і вже сильно надвищені вони — ведені до цілі магічним впливом свого вожда, для якого навіть ентузіязм задержали. Іх генерали і міністри люди ділові і віддані свому начальному вождові. — Письменник дещо ближче змалював нам зі шведів тільки короля, Карла XII. В III. т. поданий такий його портрет „Високе чоло в лисину переходить, по боках жмутки каштановатого волосся торчать. Заходяче сонце озолочує їх. Виглядають віби королівський, невправною рукою з золота викутий вінець. Між бровами глибока складка вгору до поперечних зморщин на чолі. Очі спущені вділ, під ними сині підкови, з трудів і з недоспаних ночей. Уста нетерпеливо дрожать, ніздря роздуваються! Про нього кажуть шведські старшини: фільософ, фантаст, студент, авантюрист, іноді Арс, то знов Гамлет, імператор, то знову Дон Кіхот. В боях неустрашимий, все на переді, все там, де найгірший вогонь. А поза боєм... лагідний, тихий, віби засоромлений, віби винуватий". Він живе в легенді свого народу, свого війська. Карло XII. нікого не слухав і одиноко міродатним його власний осуд. Лепкий зазначує, що він „задумавши похід на Москву, змарнував літо й осінь". У користь Петра. Таксамо Карло як і його вожди ставились до Мазепи і до козаків з резервою: знана їм була хитрість Мазепи і Шведи зиилися на Україні, що правда, як союзники, навіть з дуже добрими умовами для України, одначе при тім вони ледві не зрікались будувати всесвітню імперію по задумам їх короля.

А тепер декілька уваг загального характеру.

В центрі інтересу Мазепа, а потім Мотря, а також боротьба двох ворожих таборів. Всупереч бажанню автора Мазепа не може нас вдоволити як державний муж і організатор, бо за час свого довголітнього панування не виховав покоління всецило відданого українській ідеї: не мав навіть у боротьбі поза декілька довіреними на кім опертися, а через свою нерішучість і добросердечність хочби супроти Кочубеїхи, сам ставав причиною лиха. Він нагадує з цього боку Шекспірового Генриха VI, якого названо королем святим на престолі, одначе обтяженого гріхами, які ми тут назвали у Мазепи. Державний муж мусить знати і злі дороги, як це врешті бачимо у Петра. Організація передовсім — отся могутня сила повинна бути відповідю на таку постать як Мазепа, бо він все будував на тайній дипльоматії — а тріврого підложа йому бракувало. В віднесенню до Мотрі можемо говорити навіть про ентузіязм у читаючої публики. Гуртки молоді прибирають її за свою патронку. По інтенціям самого автора, Мотря мала стати символом нової України, яка відроджувалася під проводом Мазепи.

Постаті Войнаровського, Орлика, Чуйкевича, Чечіля, Кеніґзена, Герцика, Мручка мають благородний, виховуючий вплив на покоління, яке бажає здобути краще завтра. *Не всі характери від свого тла відбивають тому, що автор їх не характеризує дією, тільки етикеткою: цей і цей — таки і такий.*

Автор в цьому творі взяв на себе одно з найтрудніших завдань: при якому треба би визначатися в житті трьох народів і то в житті тих народів о тої доби. Може якщо автор був би обмежився до нашого життя з тієї доби, так був би нам дав образ тої доби. Врешті не є виключене, що такого завдання не ставляв собі і сам автор, а це булоб найважніше довідатися, що саме хотів нам автор дати. Маю враження з великолиного фейлетону, поміщеного Лепким в „Ділі" р. 1928 п. з. „Дон Кіхот з Ектенгайму", що автора цікавили поодинокі постаті, а вони *живуть перед нами.* Це останнє рішаюче при оцінці для нас.

(Продовження буде.)

ближчому році українські силачі відступили від дужань наслідком сторонничости польських суддів). Тоді розвивався дуже гарно кружок наколеосників при „С.-Б.“, зорганізований пок. Климом Гутковським. Процвитала також туристика: у Львові (Будзиновський), у Станиславові („Чорногора“).

Перші легко-атлетичні українські змагання відбулися в 1910 р., при чому вони виявили немало незлих сил і талантів. Колиж у 1911 р. основано акад. спорт. т-во „Україна“ (І. гол. Матвій Яворський), праця пішла значно швидшим темпом. Ще в тому році уладжено І. Запоріжські Ігрища, в яких брали участь: „Україна“ (що не мала ще затвердженого статуту), УСК і „Скала“ зі Стрия. Найсильнішим клюбом був тоді УСК.

Після затвердження статуту „Україна“ стала розвиватися чимраз краще і надавала тон цілому нашому спорт. життю. Уладжувано зовсім солідні тяжко-атлетичні змагання, гімнастичні пописи (зимою) і т. д. Взагалі плекано найріжнородніші роди спорту, м. і. гаківку на траві і стріляння з фльоберту, при чому члени „України“ їздили теж на села як інструктори „С.-Б.“, підготовляли здвиги і загалом були першими руховиками. Члени „України“ брали найдіяльнішу участь в ювил. комітеті й підготовці І. Української Олімпіяди в 1914 р.

В 1914 р. змагалися за мистецтво: Україна, УСК., Сянова Чайка і Поділля. Переможцем вийшов знову УСК.

При кінці згадав ще референт про спорт. кружок „Хортицю“ у Відні, що його вів тоді студ. Остапюк, про спорт. кружок „Дніпро“, що згуртував учнів з польських гімназій і семинаристів у Львові (основ. 1907 р.), про початки нашого ситківкарства у Львові (перший корт зробили самі учні під проводом проф. Боберського перед Акад. Домом в 1908 р.), про перші ситківкові змагання в 1912 р. на площі „С.-Б.“, про другі такі змагання в 1914 р., про слабкі почини жіночих спортів на нашому ґрунті до війни, про важніших українських змагунів того часу і їх осяги (до речі: в більшости донині непобиті!) і богато дечого іншого.

Закінчив заявою, що хто не рухається, хто не мірить своїх сил якнайчастіше з противником, той перецінює свої сили і тимсамим мусить нидіти. Тільки тверда праця і запал можуть підняти наше підупавше спортове життя на вищий рівень і зрівняти його з життям інших народів. Кожні обставини можна побороти, треба тільки хотіти і вміти!

Зміна кабінету 13. квітня.

Заповіджена на 10. квітня конференція між президентом Мосціцьким, марш. Пілсудським, прем. Бартелем і мін. Світальським не відбулася. Іменування нового кабінету наступить 13. квітня, згідно з речинцем, який вже передше визначив марш. Пілсудський.

Як і досі мін. Світальського далі називають будучим премієром, але вже не так певно, як 24 год. тому. Кажуть, що мін. Світальський, який конферував в справі устійнення лісти членів кабінету, натрапив на деякі труднощі. М. і. найбільші труднощі творить справа обсади мін. скарбу. Кандидатура ген. Ґурецького стрінулася в фінансових і господарських колах із деякими застереженнями, а мабуть і сен. Ґлівіц, якому предкладали теку мін. скарбу, дав відмовну відповідь. Не є вже теж актуальною кандидатура полк. Пристора на мін. праці та сусп. опіки, тому, що Пристор дістав номінацію на шефа персонального бюра міністра військових справ.

Новий кабінет був би такий: голова ради міністрів — д-р Світальський, мін. закорд. справ — Залеський, мін. скарбу — ген. Ґурецький (віцем. Стажинський), мін. промислу та торговлі — інж. Квятковський, мін. праці — Колонтай-Стшедніцький, мін. почт і тел. — Полякевич, мін. хліборобства Рудовський (вел. зем. власник із липнинського повіту), мін. земельних реформ — пос. Пшедпельський, голова Союзу Військових Кольоністів і президент Центр. Союзу Кулек Рольнічих.

Можливо, що прем. Світальський задержить для себе теку освіти, але є теж чутки, що міністром освіти буде Артур Слівінський. Міністром комунікації остане інж. Кін, сусп. робіт — Морачевський.

—o—

Прем. Бартель про парляментаризм у Польщі.

„Курер Віленські“ помістив статтю прем. Бартеля під заг.: „Кілька заміток про практику парляменту в Польщі“, в якій м. і. каже, що нерадо ввійшов до сойму, бо мав аверсію до давнього австрійського парляменту, а відношення законодатного сойму до нач. держави Пілсудського вважав легкодушним і несправедливим. Його вражало, що люди висловлюють думки про справи, на яких не розуміються. Посли не повинні бути фаховими опікунами горожан і шкідливими контрольорами адміністрації. Передовсім на молодих людей, які втікають від праці, послування впливає дуже дивно. Дуже скоро вони стали „компетентні в усіх справах“. Ці недомагання парляментаризму звертають увагу премієра до 15. травня 1926., коли йому поручили створити уряд, коли мусів виразно зясувати своє відношення до парляментаризму. Прем. відносився критично до соймових налогів, стверджуючи, що замість демократичного устрою Польща мала свого роду оліґархію. Пос. мандату не складав, щоби доказати, що є прихильником парляментарного устрою. Віддаючи справу мін. Чеховича державному трибуналові, сойм не зробив нічого в користь парляментаризму, бо повинен був або: згідно зі своєю попередньою ухвалою зажадати від уряду визначення речинця для внесення додаткових кредитів, а колиб такого речинця не дістав, висловити заяву недовіря цілому урядові і кожному наступному, який того домагання не сповнив би; або повинен був станути на ґрунті своєї ухвали з 26. грудня 1928, в якій приняв був заяву про внесення дод. кредитів без речинця до затверджуючого відома. Сойм у справі мін. Чеховича рвався до побіди проти льоґіки та прав боротьби. Для ствердження своєї тези, що постанова сойму шкідлива для парляментаризму, вказує премієр, що коли державний трибунал виправдає Чеховича, то тоді сойм мусітиме признати за факт абсолюторію і для бувш. міністра скарбу і для уряду, бо переляв на трибунал часть своїх управнень. Сойм був неконсеквентним, нічого не навчився і не хотів навчитися, не зорґанізував своїх сил, а змарнував їх багато зі шкодою для держави. Парлямент то не „балакарня“ і навіть не виключно законодатна інституція, але школа, що хоче думати державно та ділати освіжуючо на цілу Европу, а навіть і на послів. Премієр постепенно привик до практик парляменту, як можна призвичаїтися до вражінь, що дразнять змисли нюху та смаку. Марш. Пілсудський від хвилі віднискання незалежности до останніх часів усе давав шанси для повставання й угрунтовування здорового парляментаризму в Польщі. Хто інакше розумів маршалка в тих справах, то зовсім не розумів його.

—o—

Вибори до торг.-промисл. палати.

У звязи з вибором 7 радників торг.-пром. палати у Львові відбудеться 13. квітня засідання гол. виб. комісії задля устійнення зборів радників із вибору й іменування для кооптування дальших 7 радників. Збори ці будуть правдоподібно 22. квітня.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·97·00—8·98·00, **канадійський долар** 8·89·00—8·90·00, **чеська корона** 0·26·00—0·27·00, **австрійський шілінг** 1·25·50 1·26·00, **румунська лея** 0·05·00—0·05·50, **французький франк** 0·34·50 0·34·80, **швайцарський франк** 1·71·50—1·72·00 **фунт штерлінгів** 43·50·00—43·.0·00, **радянський червінець** 17·50 - 18·00.

Золото: 20 корон 36·35·00—36·60·00. 20 франків 33·20·00—33·60·00, 20 німецьких марок 41·2·500—41·80·00, 10 російських рублів 46·00·00—45·00·00.

Срібло: Австрійська корона 0·67·00—0·67·50, 5 австрійських корон 3·45·00—3·50·00, австрійський фльорен 1·72·00 1·75·00, російський рубель 2·80·00—2·90·00 копійки за рубель 1·40·00 1·45·00

За ідею ощадности.

Свято ощадности між українською ремісничою молодю.

В неділю 7. квітня ц. р. відбулося заходом секції опіки над ремісничою молодю свято ощадности для цеї молоді в домівці т-ва „Зоря“ при вул. Вірменській ч. 25. На святі були м. ін. представники нашої преси, а саме: „Діла“ і „Нового Часу“, від кредитової кооперації були дир. Савич і дир. Чума, делеґ. філії „Просвіти“ у Львові, представники філій т-ва „Зоря“, посол Ліщинський, консуль Лапчинський і декілька старших громадян. Салю виповнила по береги українська ремісича молодь.

Свято відкрив короткою промовою п. Коновка заст. голови т-ва „Зоря“. Він закликав молодь до витревалої і солідної праці над собою та просив старше громадянство піддержати матеріяльно й морально т-во „Зоря“. Воно згуртувало при своїх малих матеріяльних засобах і малій домівці лише 20 відсотків української ремісничої молоді у Львові. Всі інші польонізуються по польських т-вах, бо не можуть навіть зміститися в малій домівці т-ва „Зоря“.

Опісля дир. кредитової кооперативи на Личакові п. Чума виголосив реферат на тему ощадности. Референт зясував на прикладах з життя вагу та значіння ощадности, конечно потрібної для українського ремісника, який не може вести власного підприємства лише з причини недостачі капіталу. Щоби заохотити українську ремісничу молодь до ощадности, передав їй дир. Чума від кредитової кооперативи 24 книжочки по 5 зол. з таким застереженням: хлопець-ремісник може витягнути гроші з каси щойно тоді, як заощадить найменше 100 зол.

По рефераті витягала молодь льоси, на які отримувала книжочки. До тих щасливих, що витягнули книжочки на власність, належать такі хлопці-ремісники: 1) Коваляшин Михайло, 2) Мирон Іван, 3) Ротонія Василь, 4) Цвик Михайло, 5) Березюк Степан, 6) Вержелицький Іван, 7) Фединський Мирослав, 8) Палюх Володимир, 9) Проців Антін, 10) Навроцький Михайло, 11) Коряк Іван, 12) Березюк Остап, 13) Кроївський Василь, 14) Панюк Степан, 15) Лашко Іван, 16) Бурцюк Дмитро, 17) Козак Павло, 18) Гринчишин Константин, 19) Галавін Василь, 20) Файда Іван, 21) Басараб Дмитро, 22) Андрієцький Олекса, 23) Черник Борис і 24) Кінаш Теодор.

Про вагу ощадности говорив ще інж. Воробець. Вкінці промовляв ще представник філії „Просвіти“ і представник молоді. На святі відограла орхестра українських ремісників цілу вязанку народніх пісень. Ціле свято робило гарне вражіння і лишило в умах молоді гарний спомин.

НОВИНКИ

— На місяць пізніше. Деякі теплі подуви, які відчули нині люди спрагнені весни мають усі прикмети перших днів березня. Весна — якщо вона вже думає почати свої гостинні виступи — спізнилася щонайменше на місяць. Коли бідна стара Европа досі ще мерзне, в Новому Йорку й інших містах Злучених Держав почалася спека. Температура доходить до 30—34 степенів Ц. Такої температури в квітні не було вже в Злуч. Державах 50 літ. Минулої неділі майже пів міліона людей виїхало з Ню Йорку купатися в морі. Ми покищо повинні приготуватись до купелів у болоті.

— Нові вулиці у Львові. Маґістрат охрестив дві нові вулиці у Львові за „Стрийським парком“ по сусідству головної електрівні: бічна Козельницької називатисьме „Нова Стріха“, а поперечна цих двох вулиць „Над Яром“. Ці дві поетичні назви мають ту хибу, що за яких десять літ довкола „Нової Стріхи“ може повстати нових пять вулиць, а з яру й сліду не буде.

— Злодії. Львівська поліція переловила орґанізований гурток злодіїв, що останніми часами очистили неодну хату; їх прізвища Михайло Соха, брати Ґороні і псевдонім „Франек“, що покищо не має прізвища, бо не хоче до нього признатись.

— Журналістика в університеті. Виділ синдикату польських журналістів у Львові вибрав окрему комісію, яка має вжити заходів, щоби при львівському університеті заснували курси журналістики на зразок таких курсів за кордоном. У дискусії вказували на приклад у Бельґії, де істнує журналістичний інститут з 20 курсами, розкладеними на два роки. Студенти, що кінчать його, дістають фаховий диплом. Крім визначних журналістів викладають там професори, політики і вчені.

— Перша крематорія в Польщі. У Лодзі засновують окреме товариство, яке має на меті вибудувати першу крематорію в Польщі. Товариство ввійшло у порозуміння у чужинними підприємствами, які будують крематорію. Будову візьме на себе одна віденська фабрика крематорійних печей, що хоче вибудувати весь будинок на довгоречинцевий борг.

— Ріжні вістки. У північній і середній Італії відчули сильні землетруси. — Французькі громадяни Штрасбурга хотять поставити памятник Фошові на місці, де колись стояв памятник Вільгельма І. — На синаґоґу в Шікаґо підчас богослуження з приводу 10-ліття „Великої Румунії“ напало 5 бандитів і забрало під загрозою револьверів 80.000 дол. — Помер зять маршалка Фоша полковник Фурні, автор творів на військові теми. — Президентові Гуверові спухла рука після 1757 стиснень руки його офіціяльних відвідувачів напротязі одного дня. — У Радомі помер Ґабріель Красінський, який записав два свої маєтки вартости півтора міл. зол. на Академію Наук в Кракові. — 8 американських вояків, що вибрались з Панами на море, впали жертвою крокодилів; трьох із врятувалось. — При кінці березня було в Австрії 225.034 берзобітних, що одержували підмогу. — Американський міліонер Сінклер засуджений за нафтові зловживання на 3 міс. вязниці, які мусить відсидіти. — Париський диктатор моди, кравець Поаре, рішив перенести центр свого підприємства до столиці фільм, Голівуд, де вибудує дім і вложить у нього 300.000 долярів.

— Століття румунської преси. Цими днями святкує румунська преса 100-ліття свого істнування. Дня 8. квітня 1829 р. починає виходити в Будапешті(!) часопис „Куріеруль Романеск" (Румунський Курієр) під редакцією Геліяде Радуеску, а 1-го червня цього-ж року в Яссах часопис „Альбіна Романеаска" (Румунська бжола) під редакцією Юрія Асакі.

— Непересічний злочинець. Цими днями згинув на шибениці у Льондоні душегубець, не з пересічних злочинців. Реджінальд Клерк мав 22 роки, а буйне минуле, яке могло ворожити йому якнайкращу майбутність. Як 15-літній хлопець він відкрив у собі силу гипнотизера. Виїхав з Англії в Америку і там заробляв по ріжних „мюзікголях" добрі гроші як „чудесний хлопець з магнетичними очима". Одночасно почав студіювати психоаналізу і пробував прикласти своє знання у практичнім житті. Звернувши увагу на факт, що як 18-літній молодець він робить велике враження на жінках, почав використовувати свій „талант", обіцюючись оженитись з кожною, в якої знюхав гроші. Відсидів за цей талант у вязниці, а пізніше осів у Ліверпулі, де далі жив з легковірних багатих дам, виступаючи як „лікар". Заплутавшись в дві любовні історії, він „позбувся" простим способом двох жінок, убивши їх. На суді сам признався до вини і потвердив зізнання свідків. Клерк не виявив ніякого жалю ні співчуття ні підчас слідства, ні підчас процесу, ні напередодні смертної кари. Під шибеницею стягнув він із пальця золотий перстень і передав одному з помічників ката, кажучи, що це талізман, який повинен принести йому щастя. Перед воротами вязниці зібралася величезна юрба жіноцтва, яка протестувала демонстративно проти смертного засуду вигуками, що Клерк невинний.

— Новинка в сам час. Із французької преси довідуємось, що відомий паризький журналіст Леон Бельбі зробив королівський дарунок „Товариству французьких журналістів": подарував йому свою вілю разом з великим садом на Рівієрі. Бельбі не є міліонером, лише, 40-літньою важкою працею в щоденній пресі і численними книжками придбав майно, з якого, як це побачив тепер, уповні користати не може. Він не в силі відорватись від редакційного столика і його віля жде на нього довгий рік порожня. Заки ми дожиємо до тих блаженних часів, коли наші робітники пера зможуть купувати собі вілі над морем, може в нас найдеться нині який щедрий меценат, що з нагоди збірки на скромний захист для наших письменників і журналістів відречеться якоїсь малої частинки своїх „благ", з яких і так уповні не в силі користати!

— Почтові марки папи. Церковна держава по 58-літній перерві задумала видавати власні почтові марки. Почтові марки матимуть для церковної держави велике торговельне значіння. З розпродання марок згорне церковна держава великі грошеві суми і підсилить свої фінанси. Задумано видати такі серії почтових марок з відповідними рисунками: 1) 5 центів — дверник з папської гвардії, 2) 10 центів — почесний відділ гвардії, 3) 15 центів — кінний їздець (гвардії), 4) 20 центів — святі ворота, 5) 25 центів — статуя св. Петра, 6) 50 центів — герб папи, 7) 1 ліра — також герб папи, 5 лір — портрет папи.

— У боротьбі за алькоголь. Статистика Спол. Держав стверджує, що від часу заведення протиалькогольного закону контрабандисти вбили 55 урядовців (поліції), а поліція вбила 133 контрабандистів.

— Талановитий емігрант. Берлінський банк Райфайзенівських кас, що збанкрутував на 50 міл. марок завдячує свою катастрофу російському емігрантові Уральцеві. Цей підробив уповноваження радянського уряду і набрав на „урядові" торговельні замовлення 20 міл. марок.

— Як родяться назви. Читачі пригадують собі недавню історію затоплення англійського корабля „Ай-ем-ельони" надбережнім американським кораблем, який ствердив, що цей англійський корабель везе 2800 скринь з алькоголем. Тепер польська преса приносить точніші подробиці про обстрілювання „Ай-ем-ельони" американським кораблем „Алябама". Англ. корабель пишеться „I am alone" і значить „Я є самотний"; ці три слова пишуть разом і зробили з них жіночу назву „Імельона".

— Залізниця задурно. В Америці можна дістати цілу залізницю, довгу на 185 англійських миль, з цілим урядженням, будинками та паротягами й вагонами, вартости найменше 3 міл. долярів — задурно, під умовою, що той хто її перебере, зобовяжеться й далі її вести. Спілка, що була власницею цієї залізниці, попала в конфлікт зі стейтовою владою і не маючи змоги позбутись клопоту й певно дефіциту, вирішила її подарувати. Цікаво, чи знайдеться хто ласий на таку даровизну.

— Сон, що тягнеться 9 літ. В 1920 р. якийсь пан Джонсон у Шікаго заслаб на інфлюенцу. Через кілька днів інфлюенца перейшла в якусь хоробу, яка пригадує сонну, й хорий спить з того часу ось уже 9 літ, прокидаючись на короткий час лише в деяких годинах. Коли Джонсон заслаб, він мав 33 роки і був маючим чоловіком. Тому жінка умістила його в один з найкращих шпиталів у Шікаго, де він був під доглядом найкращих спеціялістів. Через кілька літ маєткові справи Джонсона погіршилися й жінка умістила його в одному монастирі й сама оселилася там. Джонсон лежить у себе в кімнаті і хоч спить майже без перерви, одначе часом мусить відчувати якийсь гострий біль, бо стогне й ломить руки. Коли приходить час обіду, хорий прокидається. Він не може рухати руками, але може жувати й ковтати поживу. Після обіду він на кілька хвилин отвирає очі й навіть вимовляє кілька слів. Коли до кімнати входить його жінка, він пізнає її по крокам і пробує розплющити очі. Лікарі спочатку гадали, що Джонсон не проживе довго, але він живе ось уже девять літ і невідомо, скільки ще житиме в такому стані.

— З Товариства Охорони Воєнних Могил у Львові просять нас зазначити, що в звідомленні з Загальних Зборів Т-ва зайшла одна помилка. А саме: дир. Н. Даниш зі Станиславова вибраний не заступником члена Гол. Ради, тільки її членом, натомісць д-р Іван Ґижа увійшов до Ради в характері заступника члена Гол. Ради.

Дописи.

СЯНІК. (Свято Шевченка на Лемківщині). Дня 24. березня ц. р. влаштувала сяніцька Філія „Просвіти" враз з місцевою читальнею концерт у 68. роковини смерти Шевченка. Саля сяніцького кіна була набита гістьми місцевими і з провінції. На естраді, прикрашеній зеленю і погрудям поета, явився після відспівання „Заповіту" голова Матірнього Т-ва „Просвіта" сенатор Галущинський і під гучні оплески публики своїм прекрасним та високопоетичним словом загрів нас усіх до праці освітньої над собою, до боротьби з темнотою духа, до культурного й національного визволення з душевного рабства. Після того йшли на переміну то декламації то хори (мужеські і мішані в народніх строях) під вправною батутою д-ра Блавацького, нагороджувані невмовкаючими оплесками. Настрій та цілий хід свята був такий поважний і бадьорий, що на хвилю забувалося про злобу дня. Кожний учасник свята виніс з нього теплий спомин. Приємно було дивитися на численну участь селянства у святі — відрадний обяв пробуджуючої і тут, у Сяніччині, національної свідомости. Більше таких свят і більше освідомлюючої праці, а позискана буде в цілости для нашої нації засліплена досі москвофільською хурійкою, бідна душа затурканого, але доброго браталемка. — **Учасник.**

ЯВОРІВ. (З життя наших ремісників). Дня 30. березня ц. р. відбулася в т-ві „Гаразд" міщансько-ремісничa анкета. По вступних рефератах розвинулася широка дискусія. Цілий ряд бесідників, як пп. Остап Подолюх, Григ. Щирба, Остап Прокопович, С. Салик, Юрій Дацко, Андр. Чопик, проф. Ом. Назаревич, Андр. Кесла, д-р Н. Рудницький, віцебурмістр Роман Харамбура й інші, висловили свої думки про тяжке положення українського ремісництва і подавали способи на його скору поправу. Ухвалено цілу низку резолюцій. Між іншим засновано „Допомоговий Фонд" при товаристві „Гаразд" для членів ремісників. Вибрано пять осіб як комісію, яка має подбати, щоби в Яворові не було ні одного ремісника, що не був би членом „Рідної Школи" і „Просвіти". Члени домагалися також уладження цілого циклю викладів, як це було давнішими роками. Вкінці рішено, що все ремісництво згуртується в „Гаразді" по фахам для оборони своєї професії. Вибрано також окрему податкову комісію, яка має дбати, щоби члени „Гаразду" не були надмірно обтяжувані податками. — На Малому Передмістю Яворова основано промислову кооперативу дрібних виробників. Здавалося, що до того не дійде ніколи через неосвідомленість і недовіря до орґанізації. Тепер все те поборено і згуртованося в кооперативу: Спілка домових деревних виробників „Сила". Висота уділу 25 зол. Пятикратна порука. До Управи вибрано: Івана Ілову як справника, Стефана Маковея як касієра і Василя Гдулю я книговодця. До Надзірної Ради вибрані: Вольбин Мих., Чіп Мик., Гамела Остап, Кобиця Мик., Каламунецький Сем., Бриндас Юр., Сайовський Осип. Заступниками вибрані: Каламунецький Мих. і Лопачак Мих. Так зачалося важне діло для ремісників-виробників дрібного домашнього промислу на Малім Передмістю в Яворові.

ОЖОМЛЯ, пов. ЯВОРІВ. (Аматорська вистава). Члени церковного хору, заснованого минулого року місцевим парохом о. д-ром Виницьким Романом і вишколеного п. Осадчим, дали виставу народньої драми М. Старицького „Ой не ходи Грицю та на вечерниці" в салі читальні „Просвіта". Як на сільські обставини, вистава вийшла просто чудово. Частиною музичною і співами занявся о. Виницький, а режісерією і танцями (котрі вийшли дуже гарно) пані Віся Літинська. Великі заслуги коло цеї вистави поклав також коваль із сусіднього села Новосілок п. Турко, котрий не жалуючи своїх трудів, ходив вечерами пішки що другий день на проби. Дохід з вистави у квоті 74 зол. призначено на читальню „Просвіти" в Ожомлі.

Один з глядачів.

Всячина.

Поступ в техніці будови військових кораблів.

Недавно з наказу англійської адміністрації розібрано військовий корабель „Берієр", збудований ще 1861 р., що свого часу був прикладом найновішої корабельної техніки, бо мав уже на собі панцир, грубий на 3 міліметри і відповідну гармату. Майже одночасно коло острова Мальти випробовано новий корабель „Нельсон", збудований в Англії минулого року. Система цього корабля належить до таємниць і про неї мало що відомо. Можна припускати, що він відповідає всім вимогам сучасної техніки та свому призначенню якнайліпше. Відомо тільки, що до гармати він не має собі рівних на світі. При випробуванні сили та далекосяглости, гарматний вогонь спрямували на малий острівець коло Мальти. Гарматні кулі, кожна вагою в 1000 кґ., відвалювали величезні брили скель, які неначе під діланням невідомої сили розпадалися на части і зі страшним гуком падали в море. Стріляння відбувалося на таку віддаль, що корабля „Нельсон" не було видно і через морські біноклі не тільки з острова, але і з меншого корабля наглядача, що приблизно з половини віддалі слідкував за пробою. Падання стрільн було майже абсолютне кулі падали вузьким конусом. Між „Берієром" і „Нельсоном" ріжниця 70 років часу, а внук перейшов свого діда таки здорово.

Жертвуйте на оселю робітників пера!

„Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові зважилося на сміливий крок: воно купило площу з готовою мурованою хатою в Ямнім (біля зал. зупинки Камінь Довбоша) з метою створити там літню і зимову оселю для робітників пера, що потрібують піддержки для свого здоровля. Хата з 6 кімнатами і 1600 сяжневою площею коштуватиме до 3.500 дол. Товариство підписало вступний контракт, заплативши частину цієї суми, а решту ціни купна має заплатити на протязі квітня 1929 р.

Вам, здається, відомий стан сучасного українського письменства та доля наших робітників пера. Ні наші письменники, ні журналісти не в силі жити зі своїх гонорарів.

Те єдине, що залишиться колись майбутнім поколінням, як слід нашої сучасности — друковане слово, нині у нас знехтоване і родиться в дуже важких умовинах. Ніхто не думає нині над поправою долі робітників пера.

„Товариство письменників і журналістів" ім. І. Франка" хоче дати їм бодай скромний захист, де вони раз у рік могли би відпочати та змiцнити свої сили й нерви.

Може ця оселя стане засновком нового осередка, який обєднає письменників і журналістів ріжних напрямів і світоглядів і причиниться до розбудження живішого культурного руху в Галичині.

Почин зроблений. Наші інституції склали поважніші жертви на купно згаданої оселі. Звертаємося оцим до Вас, Громадяни, яким не байдужа наша література та преса, з проханням, причинитися яким більшим датком на згадану ціль.

Жертви пересилати на книжечку ч. 1141 „Земельний Банк Гіпотечний" у Львові, вул. Підвале ч. 7., або до адміністрації „Діла". Ринок ч. 10.

*

ЖЕРТВИ НА ОСЕЛЮ РОБІТНИКІВ ПЕРА.

Виказ ч. 1.

Досі відгукнулися на заклик „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" своїми жертвами такі установи та приватні особи: 1) Т-во взаїмних обезпечень „Дністер" — 50 ам. долярів; 2) Т-во взаїмного кредиту „Дністер" — 50 амер. дол.; 3) Земельний Банк Гіпотечний — 50 амер. дол.; 4) Народня Торговля — 50 амер. дол.; 5) „Центробанк" — 50 амер. дол.; 6) „Маслосоюз" — 50 амер. дол.; 7) „Центросоюз" — 50 амер. дол.; 8) „Ревізійний Союз" — 50 амер. дол.; 9) „Народня Гостинниця" — 50 амер. дол.; 10) М. і О. Борковські — 25 амер. долярів; 11) о. Іванчук Іван (Товсте) — 5 амер. дол.; 12) д-р Сеневицький

(Старий Самбір) — 2.23 амер. дол.; 13) о. д-р Ле-
вицький Василь (крилошанин у Перемишлі) —
30 зол.; 14) Мочульський Михайло (нотар у Гри-
малові) — 20 зол.; 15) о. Бачинський Олександер
(Козівка) — 9 зол.; 16) Тимяків Марія (Бабин п.
Косів) — 15 зол.

Літературний куток.

Німецька книжкова продукція.

Річна німецька продукція книжок дійшла до рекордових цифр. У 1927 р. вийшло там 31.026 книжок, а в 1928 р. 27.794. У 1913 р. було там 28.182 видань. Як і досі, в усій загальній сумі перше місце займає „красне письменство" з 4491 томами. На другому місці стоять шкільні книжки з 2281 томами, на третьому релігія, мітольогія і технольогія: 2088 томів. Стільки-ж є творів із соціольогії, політики, господарства та статистики. 1697 томів — техніка, 1662 — право, 1548 — книжки для молоді. Середня ціна кожної книжки 5.62 марки. Німецькі видавці роблять зусилля, щоби обмежити перекладну літературу, за яку треба платити гроші чужинцям, а проте за минулий рік перекладні твори зросли на 16,6 проц. у порівнанні з 1927 р. і перекладів вийшло 1477. У цій цифрі є 542 томів з англійської мови, 288 з французької і 176 з російської (тут треба врахувати велику скількість видань Толстого з нагоди його роковин).

„Доповнення" Академії.

„Ґазет де Парі" розписала цікаву анкету: читачі мають подати прізвища 30 письменників, які мали би доповнити неофіціяльну „Академію Гонкурів". Ця Академія має, згідно з заповітом її основників 10 членів і не думає побільшуватись до числа „Французької Академії". Весь конкурс є літературною забавою, яка має на меті звернути увагу на письменників, що мали би дані ввійти до одної або другої академії.

Місце Фоша в Академії.

Смерть маршала Фоша опорожнила одно місце серед 40 „безсмертних". На цьому місці сиділо від часу істнування „Франц. Академії" 18 осіб — перший маршал Де Віяр, переможець з Денен, згодом історик Токвіль і проповідник Лякордер. Фош заняв своє місце в 1918 р. після маркіза Де Вогюе (автора студії „Російська повість") і його приймав промовою Поанкаре. Тепер є „безсмертних" 38, бо місце після смерти драматурга Де Кюреля також ще не заняте.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Юрко Боюк, хоруннжий УГА, абсольвент високої ветеринарійної школи в Брні на Moравії, родом зі Серафинець, пов. Городенка, помер 21. березня ц. р. в 36 р. життя у Брні. — Покійний пішов ще як ученик 6-ої кл. гімн. слідами УСС і був усюди там, де крівавився його полк, де кувалась доля нашої Батьківщини. Від перевороту 1918 р. аж до роззброєння його бригади на Вел. Україні служив як хоруннжий УГА в осьмій (самбірській бригаді III. гал. корпусу. Перебув Тухолю і всі її злидні, звідки втік на Чехословаччину, де був знову в таборах (Ліберець, Нім. Яблінне, Йозефів). Після того працював у вис. вет. школі в Брні, яку й покінчив. Там помер від туберкульози, яку приніс собі з таборів. Похорони Покійного, що був діяльним членом усіх наших товариств, відбулися при участи цілої нашої кольонії і студ. хору з Брна в селі Шлепаніцах. Над могилою прощав Покійного від старшин і стрільців УГА четар Ілько Калічак, а від студ. організацій п. Володимир Пеленський. Вдова по Покійнім зложила в хвилі жалоби 500 к. ч. на „Рідну Школу". — Вічна память доброму товаришеві і вірному воякові!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер 11-го, г. 7·30 веч. „Двох панів Б."

Пятниця 12-го, г. 7·30 веч. „Царевич", оперетка.

Субота 13-го, г. 3·30 попол. „Пан Давачи".

Субота 13-го, г. 7·30 веч. „Джіоконда", опера.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Субота 13-го, „Галька", опера на 4 дії Ст. Монюшка.

Неділя 1 -го, „Галька".

Гостинні виступи п. А. Гаєка, оперового тенора і п. Н Костів, драматичного сопрана.

Кіна.

„Аполльо": „Дама в льожі ч. 13" з Ґретою Гарбо.

„Лев": „Богині спокус".

„Оаза": „Люп нг ді люп".

„Палас": „Танечниця з Москви".

„Пан": „Тіни гарему".

„Фатаморгана": „Скитання княжни Трубецької".

„Химера": „Крила".

Програма радіо.

Пятниця 12-го.

Льондон (358). 21·00 Симфонічна оркестра.

Париж (1744). 18·35 Пате. 20·30 Концерт Лягаррі.

Берлин (475,4). 20·30. Радіоорхестра.

Мюнхен (536,7) 19·15. Концерт мандолінистів.

Лийпціг (361,9). 20·00 Опера Гендля.

Штутгарт (374,1). 18·45 Оперова музика.

Рим (443,8). 20·45 „Паганіні" Легара.

Мілано (504,2). 20·30 Симфонічний концерт.

Відень (519,9) 20·00 Народня австрійська пісня.

Будапешт (545). 17·50 Циганська музика.

Київ (775) 19·00 Легка музика.

Москва (1442,3) 16·00 Класична музика. 20·00 Літературна пятниця.

Харків (1680). 18·30 Етнографічний концерт.

Варшава (1395,1). 17·55 Концерт в каварні „Оаза". 20·15 Симфонічний концерт.

Субота 13-го.

Льондон (358) 19·00 і 20·30 Квінтет, Паркінґтон. 22·35. Музика до танців.

Париж (1744). 18·35 Пате. 20·15. Маріо Казес.

Берлін (475,4). 21·00 Радіоорхестра.

Давентрі (482,3). 23·20 Концерт балад.

Мюнхен (536,7) 19·35 „Дикий стрілець", опера.

Штутгарт (374,1). 20·00 Ріголетто".

Відень (519,9). 19·15 Камерний концерт.

Мілано (504,2). 20·30. „Сафо", опера.

Будапешт (545). 20·15 Хор. 21·15 Циганські пісні та музика.

Москва (1442,3). 20·00 Концерт.

Ленінград (1000) 19·20 Симфонічний концерт.

Київ (775). 19·30 Концерт.

Харків (1680) 18·30 Вечір всячини.

Варшава (1395,1) 20·30 Легка музика. 22·30 Музика до танців.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Назвичайні датки на потреби „Рідної Школи" зложили Вп.: Любка Колесса 10 ам. дол., Панство Ковшевичі Львів 50 зол. жісто цвітів на домовину дорогому Шваґрови радникови Копровському зі Солотвини, Секція Студентів Високих Торговельних шкіл у Львові 30 зол. як дохід з Шевченківського Свята, Управа дів школи ім. Б. Грінченка 25 зол. як дохід з Діточих Сходин дня 7. п. м., Українська Студ. Громада Кракова 11 зол. з відчиту доц. д-ра Кубійовича, ученичі VIII кл. А. української держ. гімназії в Тернополі 11.50 зол. ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 1800

„Спорт в У. Г. А. на еміграції". Відчит на цю тему, виготовлений п. І. Калічаком, прочитає в суботу 13. квітня н. р. Т. Білостоцький в домівці С. У. К., Підвалля ч. 9. Початок: год. 7. вечером. Вступ вільний. — Видїл С. Т. „Україна".

Пригадка. Загальні Збори кооп. „Українське Народнє Мистецтво" відбудуться дня 12. квітня н. р. о год. 5 поп в салі Бесіди 1801 1—1

Виказ жертв пересланих до Товариства Прихильників Освіти у Львові на Фонд Направи Акад. Дому в золотих: складки в Носовавиці, Волинь 12·30, В. Дорош, Семенівка 10, о. Пісецький І., Корнів 5, п. Пісецька 2, В. і Хр. Пісецькі 1·50, Синків Іван, Раковець 1, Козинчук М., Кайданці 1·50, Гандзюк С., Грушичці 2; о. Сас Погорецький 2, п. Лешуки, Рава Руська 2, Романовський П., Дучиміне 2·50, Пелич А., Курів Л. 3, Литвинець М., Жабинці 5, Козловський О., Рогатин 2, Федевич Т. Черниха 2, Любінецька І., Фалиш 3, Назаревич М., Щитків 5, Рак Антін, Львів 10, Болеховський І., Лиховичі 5, о. Тиміків І., Банин 2, Лазарів Вас., Сілець 1, Львівська Софія, Лужен 5, Мойсей І., Ключі 5, Скординський М. 5, Букида А., Равіч 5, Штоонерова Марія, Журавниця 1, Свистун В., Миколаїв 6, Пилипчак Н., Воловці 1 д-р Гика М., Горлиці 5, п. Румаки, Хрустно 3, Янківський Гаї Д. 1, Саврій П., Торські 3, о. Збудовський 2, о. Горацький Т., Добровидь 3, Матвійчук Г., Шипівці 5, Легедза О., Стебник 3, кооп. Воскресення, Рожанівка 1, Турчан Т., Самбір 1, Залужний К., Лаврків 2, Конюбка М., Гримаків 5, Попович З., Куків 5, Дворянин Марія, Ісаків 20, Рябчаківна М., Томашиці 2, Особа II., Людвинівка 5, Сенникова Ст., Підволочиська 5, Залеський Т. 2, Мишко Г., Тернопіль 2, Чутр Юра Коздлівка 1, О. Метик Ю., Артасів 3, Шевцева А., Фрага 1·50, Шерстило Іван, Сулимів 2·25, Костюк Павло, Руда Пабяницька 2, Тріска, Гриневоля 1, о. Бордун І., Тура Вел. 10, Бордун Дм., Викоти 2, Пенсак М., Тишківці 2, Тишкевич М. 1, д-р Цоєвич О., Тагнана 10, Борковський І., Яминця 2, Проковів 1, Тужилів 2, Пизат С. Рогатин 3, о. Щуровський Ор., Разиня 1, о. Тарасович, Гійче , о. Згорникевич Фр., Хрева 4, Романюк 1, Ситинка 2, о. Маяр Ст., Дорожів 1, о. Свистун Володимир, Церковна 2, о. Івантсів Н., Ваневичі 2, Калуцький Дмитро, Германківка 2, Ласовський Геронт, Фільварки 5, Гайовський Антін, Сапо ів 1, Пукач І., Самбір 2 О. Мохнацький С., Теребовля 5, Пилипівський Т., Познань 5, о. Бобикевич Із., Саджавка 5, о. Трешньовський А., Красне 2, о. Чемеринський Ярослав, Вербилівці 5, о. Синко М., Завишня 1, Жіночий Кружок, Коломия 5, Гґабень Дм., Обертин 2, Ковалик Степан, Івачів гор. — 50, Максимюк Осип, Катовиці 10 Гнат Панас, Броди 5, Кишакевич Р., Горлиці 5, Була І., Дивів 2, Лельо М. і В., Винники 2, Волчак П., Львів 3, проф. Огієнко, Варшава 3, Скалейний Т., Жидачів 5, Волошак Андрій і Іза, Старий Самбір 5, о. Пасіка Ів., Тернопіль 5, Корольчук Петро, Креховичі 2, Зятик О., Рожнітів 5, Лисинецький Емануїл, Косиач 5, Подлиська Галя, Житнів 1, Лібацький Е., Узад 3, Козак М., Городинь 2, Шараневич М., Медин 3, Дивідас П., Будзанів 10, Бурачинський І., Хойниці 10, Яремко І., (збірка в гімназії) Самбір 11, Масяк П., Мшана 2, Кордятович Галя, Доброгостів 2, о. Сайкевич В., Васючин 10, д-р Кибюк І., Обертин 3, Квасниця Д., Огельнич 1, Барчук Дм., Микія 2, Черкас С., Бертешів 1, Дудич 1., Горуцько 5, Кобдинська Софія, Клодзенко 10, Брейко Мих., Присуше 2 Народний Базар, Перемишль 25, Ярема Ол. Перемишль 10, о. Прокопчук Ів., Верб вчик 2, д-р Калин Ів., Тернопіль 5, Пастрик Мих. і Марія, Луцьк 5, о. Коник Ів., Шитівці 5, Козінчук М., Кайданці 1·50, д-р Волинець Ол., Броди 5, Михаськів Софія, Заліпє 1·50, Хопатюк Ол., Брошнів 3, Михайлюк В., Ришкова Воля 1, Шкірко Мих., Бидгощ 2. Інж. Монастирський Витовт, Львів 5 амер. долярів, С. Строцький 8 амер. долярів. ВП. Жертводавцям складає щиру подяку на цьому місці Товариство Прихильників Освіти у Львові. За Видїл Т-ва Володимир Дицькевич вр. голова, д-р Любомир Макарушка вр. секретар. 1796

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КУЗЬМА АДАМОВСЬКИЙ в Смільнику к. Балигороду пов. Ліско, уневажнює загублений **Dowód tożsamości konia Nr. 320.705 Seria C.** виданий у Волі мітовій 21.VI. 1928 Гейоновим інспектором коней в Перемишлі. Опис коня: валах, ур. 1922 р. зріст 135 цм., шпакуватий зі звіздою на чолі, здатний до табору. 1776 1—3

ПАННА пошукує посади до помочі в господарстві з життям на селі — Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла" під „Інтеліґентна". 1798 1—1

КАВАЛЕР середнього віку з довголітньою торговельною практикою, обізнаний з книговодством глядає посади. — На жадання кавції зложить готівку, евентуально вексель. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „купець". 1759 4-4

НА рати **Матераци** 3 подушки 30 зол Волосяна 75·—. Вклади дротяні 16·—. Канапки до розкладання гобелінові 55·—. Фотелики розкладані 45·—. Гобелінові отомани 55·—. **Ліжка** сіткові 40·—. Вішала стоячі 25·—. Умивальки 5·—. Ліжко мосяжне 200·—. Діточі білі лакеровані 50·—. Фабрика ЗАКС, вул. Личаківська ч. 132. 1781 2—6

ОСОБА інтеліґентна, совісна, самітна, прийме домашнє заняття при одній особі у Львові. — Зголошення Д. Д. до Адміністрації „Діла". 1799 1—1

ПОШУКУЮ інструктора — найрадше укінченого семинариста — до ученици з II. р. учительського семинара — головно розходиться о математику і фізику. — Зголошення о. М. Рогошевський парох в Сухоставі п. Suchostaw. 1793 1-3

РУТИНОВАНИЙ концшпієнт негайно глядає посади у адвоката. Може самостійно вести канцелярію. — Адреса: Надрадник Дмоховський, Перемишль, вул. Шашкевича ч. 5. для концпієнта. 1795 1—2

ОСИП УГРИН зі Львова — Левандівка уневажнює вкрадену військову книжочку, видану через П. К. У. Городок Ягайлонський. 1754 1—2

МИКОЛА МАЦЬКО, син Тимка і Еви уроджений в р. 1884. в Шклі пов. Яворів уневажнює згублену військову книжечку видану через ПКУ. Городок Ягайлонський. 1784 3—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка.

Загальні Збори „Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові", відбуті дня 30. III. н. р., ухвалили висловити призирну подяку „Народній Лічниці" та Вп. Лікарям: Д-р Т. Бурачинському, Д-р Я. Гинилевичеві, Д-р М. Дзеровичеві, Д-р І. Курівцеві, Д-р Н. Мате-у, Д-р Л. Максимонькові, Д-ру М. Музиці, Д-р М. Паньчишинові, Д-р О. Приймі і Дент. Я. Нассові у Львові, Д-р Я. Наглякові у Винниках, Д-р В. Лавгівському у Бережанах, Д-р М. Долинському у Залішиках, Д-р О. Залужному у Золочеві, Д-р В. Білозорові і Д-р І. Цишковському у Коломиї. Д-р Р. Несторовичеві у Перемишлі, Д-р М. Ваврикові у Радехові, Д-р В. Кобільникові у Самборі, Д-р С. Мацейовичеві у Сокалі, Д-р К. Воєвідці в Станиславові, Д-р Т. Соневицькому у Ст. Самборі, Д-р М. Сегинові і Д-р І. Левицькому у Стрию, Д-р В. Вітошинському у Тернополі, Д-р Т. Бачинському у Чорткові, Д-р С. Кушнірові у Яворові, — котрі безкорисно удїлювали лікарську поміч інвалідам УГА протягом минулого адміністрацийного року. Головна Рада — КІОДІ у Львові. 1794